

KARTA KURSU

Nazwa	Turystyka religijna
Nazwa w języku ang.	Religious tourism

Koordynator	dr Franciszek Mróz	Zespół dydaktyczny
		dr Franciszek Mróz
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Po zakończeniu kursu student zna problematykę dotyczącą zjawiska turystyki religijnej i pielgrzymowania w Polsce i na świecie. Celem kształcenia jest także przybliżenie studentom najważniejszych regionów pielgrzymkowych w głównych religiach świata, charakterystyka międzynarodowych ośrodków pielgrzymkowych na świecie oraz prezentacja nowych trendów w turystyce religijnej.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość zagadnień z zakresu historii turystyki, historii architektury i sztuki, geografii turystycznej i krajoznawstwa.
Umiejętności	Student rozumie i krytycznie ocenia informacje z literatury.
Kursy	„Podstawy turystyki”, „Turystyka – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”, „Geografia turystyczna”, „Krajoznawstwo”, „Historia architektury i sztuki”, „Regiony turystyczne świata”, „Regiony turystyczne Polski” i „Obsługa ruchu turystycznego”.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Student, który zaliczył przedmiot wymienia i objaśnia podstawowe pojęcia, klasyfikacje i typologie z zakresu turystyki religijnej.	K_W01, K_W06, K_W09
	W02. Identyfikując główne grupy religijne ludności świata (w tym także regionów Polski) charakteryzuje główne regiony pielgrzymkowe w Polsce i na świecie oraz przedstawia najważniejsze ośrodki pątnicze głównych religii świata.	K_W06, K_W15
	W03. Ma wiedzę na temat głównych kierunków migracji pielgrzymkowych na świecie.	K_W15

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Umie wykorzystać wiedzę interdyscyplinarną, a korzystając z technik informacyjnych samodzielnie projektuje materiały informacyjne (np. broszury, banery, informatory, foldery) na potrzeby promocji lokalnych i regionalnych ośrodków pielgrzymkowych.	K_U01 K_U02 K_U07 K_U14
	U02. Umie samodzielnie zaplanować i przeprowadzić badania terenowe w zakresie analizy pielgrzymowania i turystyki religijnej do ośrodka pielgrzymkowego.	K_U03
	U03. Umie wykorzystać wiedzę interdyscyplinarną w samodzielnym tworzeniu produktu turystycznego związanego z turystyką religijną.	K_U08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01. Student, który zaliczył przedmiot rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy.	K_K02
	K02. Jest zorientowany na działanie zgodne w zasadami etyki zawodowej oraz ciągle podnoszenie kwalifikacji zawodowych.	K_K03
	K03. Docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe i religijne regionów turystycznych w Polsce i na świecie, a realizując imprezy turystyczne o motywach religijno-poznawczych ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie tego dziedzictwa.	K_K04

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15											

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów z wykorzystaniem technik multimedialnych i metod aktywizujących słuchaczy, których finałem jest projekt indywidualny. Ze względu na epidemię COVID-19 w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 wykłady będą prowadzone w formie zdalnej w trybie synchronicznej interakcji zgodnie z harmonogramem.

Formy sprawdzania efektów uczenia się:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Kolokwium pisemne	Inne
W01						+		+				+	
W02						+		+				+	
W03						+		+				+	
U01						+							
U02						+		+				+	
U03						+		+				+	
K01						+		+				+	
K02						+						+	
K03						+		+				+	

Kryteria oceny	Student uzyskuje zaliczenie na podstawie złożonego i pozytywnie ocenionego projektu indywidualnego, którego opracowanie opiera się na treściach zawartych w wykładach, literaturze podstawowej i pracach z literatury uzupełniającej, a także na podstawie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego (pozytywna ocena z kolokwium przy osiągnięciu minimum 60% punktów możliwych do uzyskania).
----------------	---

Uwagi	brak
-------	------

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Program wykładów:

1. Pielgrzymki i turystyka religijna – problemy terminologiczne.
2. Charakterystyka pielgrzymek i turystyki religijnej we współczesnych religiach: chrześcijaństwo, islam, buddyzm i hinduizm.
3. Pielgrzymki i turystyka religijna w pozostałych religiach i wyznaniach.
4. Charakterystyka głównych ośrodków pielgrzymkowych świata (położenie geograficzne, geneza sanktuarium, struktura przestrzenna sanktuarium, zagospodarowanie turystyczne, obiekty towarzyszące, nabożeństwa i zwyczaje religijne typowe dla sanktuarium, ruch pielgrzymkowy – wielkość i zasięg przestrzenny oddziaływania).
5. Rys historyczny pielgrzymowania i turystyki religijnej.
6. Typologia i rozmieszczenie przestrzenne ośrodków pielgrzymkowych w Polsce i na świecie.
7. Regiony pielgrzymkowe w Polsce i na świecie.
8. Pielgrzymki w polskim prawosławiu.
9. Pielgrzymki chasydów do grobu cadyków we współczesnej Polsce.
10. Pielgrzymki polskich wyznawców islamu – polskich Tatarów.
11. Nowe trendy w turystyce religijnej.
12. Przemiany i tendencje w ruchu pielgrzymkowym i turystyce religijnej.
13. Badania ruchu turystycznego i pielgrzymkowego w ośrodkach pielgrzymkowych.
14. Wpływ pielgrzymek na rozwój osadnictwa i innych dziedzin gospodarki.
15. Miejscowości o wyspecjalizowanej funkcji pielgrzymkowej.
16. Infrastruktura turystyczna ośrodków pielgrzymkowych.
17. Największe biura podróży organizujące pielgrzymki i turystykę religijną.
18. Typy szlaków pielgrzymkowych.
19. Główne szlaki pielgrzymkowe na świecie (Droga św. Jakuba, *Via Francigena*, *Jerusalem Way*, Droga św. Olafa, Droga św. Zygryda, Droga św. Cyryla i Metodego, *Romea Strata*, *Pilgrims' Way* z Winchester do Canterbury, *Shikoku Henro* oraz *Kumano Kodō*)
20. Szlaki Papieskie w Polsce.

21. Funkcja usługowa wybranych sanktuariów w Polsce w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych.
22. Wpływ pandemii COVID-19 na pielgrzymowanie i turystykę religijną na świecie.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

religious tourism, pilgrimage, pilgrimage route, pilgrimage space, sanctuary, pilgrimage center, Way of St. James, virtual pilgrimage

Wykaz literatury podstawowej

1. Jackowski, A. (2003). *Święta przestrzeń świata. Podstawy geografii religii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
2. Jackowski, A. (2004). *Pielgrzymowanie*. Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.
3. Jackowski, A., Soljan, I., Bilska-Wodecka, E. (1999). *Religie świata. Szlaki pielgrzymkowe*. Wielka Encyklopedia Geografii Świata, t. 15. Poznań: Wydawnictwo KURPISZ.
4. Mróz, F. (2021). The impact of COVID-19 on pilgrimages and religious tourism in Europe during the first six months of the pandemic. *Journal of Religion and Health*.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Jackowski, A., Soljan, I. (red.). (2000). *Szlaki pielgrzymkowe Europy. Leksykon*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
2. Jackowski, A. (red.). (1998). *Miejsca święte Rzeczypospolitej*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
3. Jackowski, A., Mróz, F., Hodorowicz, I. (red.) (2009). *Turystyka religijna na obszarach górskich*, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Nowy Targ.
4. Mróz, F. (2014). Pielgrzymki i turystyka religijna w Polsce po transformacji ustrojowej 1989 r. *Geografické Informácie*, vol. 18, 2, 124–137.
5. Mróz, F. (2019). Changes in religious tourism in Poland at the beginning of the 21st century, *Turyzm*, 29/2, 95–103.
6. Roszak, P., Mróz, F., Mróz, Ł. (red.). (2017). *Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba – w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy*. Kraków: Wydawnictwo „Czuwajmy”.
7. Mróz, F., Mróz, Ł. (2013). *Nowe trendy w turystyce religijnej*. In: R. Pawłusiński (red.), *Współczesne uwarunkowania i problemy rozwoju turystyki*. Kraków: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, 105–119.
8. Mróz, F. (2014). Szlaki pielgrzymkowe w krajobrazie sakralnym Polski. [w:] M. Ostrowski i J. Partyka (red.), *Krajobraz sakralny*. Kraków – Lwów: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, s. 133–148.
9. Mróz, F. (2018). *Szlak Maryjny – Światło ze Wschodu*. Kraków: Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II.
10. Mróz, F. (2020). Małopolska w przestrzeni pielgrzymkowej świata. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica*, 15, s. 72-91.
11. Mróz, F. (2020). Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach – innowacyjny ośrodek w sektorze usług turystycznych województwa świętokrzyskiego. *Przedsiębiorczość – Edukacja*, 16(2), s. 290-303.
12. Mróz F. (2021). Poles Travelling to Compostela in Time and Space. *Journal of Cultural Geography*. <https://doi.org/10.1080/08873631.2020.1864086>
13. Mróz, F. (2021). Potencjał pielgrzymkowy województwa wielkopolskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica*, 16, 36–63, doi: 10.24917/20845456.16.3
14. Mróz, F. (2022). Sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach – światowe centrum kultu Bożego Miłosierdzia w przestrzeni pielgrzymowania Polski, Europy i świata. [w:] Ł. Piórkowski, D. Jamrozy, M. Klaja, A. Czajkowska-Sałapat (red.), *Akt zawierzenia światu Bożemu Miłosierdziu – znaczenie i perspektywy*, Wadowice, Damom Rodzinny Jana Pawła II, 97–120.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	–
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	–
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	–
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	5
	Ogółem bilans czasu pracy	30
	Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	1